

Değerli folklor/edebiyat okurları merhaba,

Yaşadığımız coğrafyayı defalarca alt üst ederek milyonlarca insanı ölüm, yıkım, yas, yurtsuzlaşma ve yoksullaşma gibi travmalarla çevreleyen deprem üzerine düşünmek, konuşmak, araştırma ve inceleme yapmak ne kadar zor ise bir o kadar da kaçınılmazdır.

Elinizde bulunan bu Özel Sayı'nın yola çıkış öyküsü de bu kaçınılmaz acı gerçeklik ve deneyimden doğmuştur. Prof. Dr. Metin Karadağ'ın editörlüğü döneminde Dr. Erdoğan Gedik ve Prof. Dr. Hande Birkalan-Gedik hocalarımız yakın bir geçmişte; 6 Şubat 2023'te yaşadığımız deprem sonrasında bu sayıyı hazırlamaya karar verdiler. 6 Şubat'ı takip eden günlerde nefeslerimizi tutarak dinlediğimiz “ses var mı?”, “sesim geliyor mu?” nidalarının ardına düştüler. Deprem bölgelerinden, yerin altından gelecek sesleri gün ışığına çıkarmayı amaçladılar. “Ulusal ve uluslararası göçün, yurtsuzlaşmanın, ekonomik, sosyal ve kültürel yoksullaşmanın depremin ilk ortaya çıkan etkileri olduğunu vurguladılar. Bundan başka daha birçok sosyal, psikolojik, ekonomik etkilerin antropoloji, halkbilim, psikoloji, tarih ve edebiyat disiplinlerinin bakış açısıyla ele alınacağı bir özel sayı ile bu ulusal ve evrensel felâketin yarattığı olguları bilim dünyasına sunmayı planladık”larını duyurdular. Güçlü depremlere karşı insan davranışı tepkilerini ele alırken, afet araştırması alanındaki güncel konuları tartışmayı; sadece akademi için değil, politika yapıcılar için de bir itici güç yaratmayı umduklarını belirttiler.

Yazarlar tarafından sayıya gösterilen ilgi; bu tür afetlerin etkilerinin tartışılması, araştırma, uygulama, gözlem ve deneyimlerin paylaşımı ile yeni yaşam pratikleri üretmeyi destekleyici ortak güç kaynakları yaratılmasına duyulan ihtiyacı belirginleştirmektedir.

Bizim, Şubat 2023'te “İnsanın bir istatistik bile olamadığı korkunç zamanlar...” olarak tanımladığımız deprem felaketiyle yüzleşmemiz, voleybol turnuvasına katılmak için gittikleri Adıyaman'da 6 anne-baba, 5 öğretmen ve 12-14 yaşlarında 24 sporcu çocuğumuzu kaybetmemizle oldu. Bu nedenle, adamızdaki savaş travmasından sonra toplumsal boyutta yaşanan bu yaşla, Şampiyon Melekler olarak adlandırdığımız ve ölümü yakıştıramadığımız için Şampiyon Meleklerimizi Yaşatma Derneği vd. ile yaşatmakta karar kıldığımız çocuklarımız ve yaşlı ailelerine de ithaftır bu sayı. Depremde hayatını kaybedenlerle birlikte kurtularak yaşamını sürdüren tüm insanlara da adanmıştır.

Karanlık Şubat'ta en çok enkaz altında kalan evlatlarımızdan ses gelmesini beledik. Onların cansız bedenleriyle adaya dönen annelerimiz; “Bizde evler kapandı, odalar kapandı, karanlığa gömüldük. Kokusu gitmesin diye sıkı sıkı kapattık, içimi-

ze çektik her nefesimizde.” , “ Hafif acılar konuşabilir ama derin acılar dilsizdir”, “anne yüreğimiz hükümsüzdür” sözleriyle hafızamıza kazındılar.

Onların acısını hatırlamak, kültürel belleğimizde özel bir yer açmak arzusuyla Üniversitemiz Fen-Edebiyat Fakültesi Dekan Yardımcısı Yrd. Doç. Dr. Bengü Berkmen’in Şampiyon Meleklerimiz için kaleme aldığı anma yazısını Türkçe yayınlıyoruz.

Deprem Özel Sayısı'nın editörleri Dr. Erdoğan Gedik ve Prof. Dr. Hande Birkalan-Gedik hocalarım, bu felaket gibi çok ağır ve meşakkatli bir süreçte insanüstü bir emek sarf ettiler. Makalelerin yayın sürecinde gösterdikleri bilimsel hassasiyet ve uzun mesailer için kendilerine minnettarız. Hande Hocama ve Erdoğan Hocama eşlik ettiğim günler ve gecelerde, özellikle depremzede yazarlarımız Aylın Eraslan, Fulya Doğruer, Dilar Diken Yücel, Ömer Faruk Yücel ve Murat Gökhan Dalyan ile iletişim kurduğumuz son dönemlerde bu özel sayının amacına ulaştığını hissettim. Elbette ki elimizdeki imkânlar ve şartlar dâhilinde bu sonuçları çıkardık. Hocalarımız bilimsel yükümlülük, etik duyarlılık gösterdiler, yılların deneyimi ile her aşamada sayıda ismi geçen herkese okul oldular. Kendilerine teşekkürü özel sayımıza yazı göndermiş bulunan öğrencilerinin yanında “zaman” da “hatırlama”nın kaçınılmaz varoluşu gibi sunacaktır. Kendilerine derin saygılarımla.

Dear *Folklore/Literature* readers,

It is difficult to think, talk, discuss, and study the earthquakes that have repeatedly turned our geography upside down and resulted in serious traumas for millions of people on issues such as death, destruction, mourning, dispossession, and impoverishment. However, evaluating such disasters from academic and historical perspectives is also crucial and inevitable.

The starting point of this Special Issue has emerged from the abovementioned inevitable bitter reality and experience. Under the editorship of Prof. Dr. Metin Karadağ, Dr. Erdoğan Gedik and Prof. Dr. Hande Birkalan-Gedik decided to prepare this issue after the earthquake we experienced on 6 February 2023. In the days following 6 February 2023 they were in pursuit of the cries “Is there a sound?” and “Is there anyone who can hear my voice?” to which we listened with bated breath. They aimed to make the voices from earthquake zones and underground heard from all over the world. They emphasized that “the first effects of the earthquake were national and international migration, homelessness, and economic, social and cultural impoverishment. Moreover, they announced that they planned to present to the world of science the phenomena created by this national and universal catastrophe with a special issue in which many other social, psychological, and economic effects of this earthquake would be discussed from the perspectives of anthropology, folklore, psychology, history, and literature”. They stated that they hoped to discuss current issues in the field of disaster research and create an impetus not only for academia but also for policymakers while addressing human behavioral responses to strong earthquakes.

The authors’ interests in the issue illustrate the need to discuss the effects of such disasters and to create common power resources supporting the production of new life practices through sharing research, practice, observations, and experiences.

Our confrontation with the earthquake disaster in February 2023, which we define as “terrible times when a person cannot even be included in a statistic...”, was the time when we lost 6 parents, 5 teachers, and 24 athlete children aged 12-14 in Adıyaman, where they had gone to participate in a volleyball tournament. This is a deep mourning that we experienced on the societal level after the war trauma on our island. For this reason, this issue is also dedicated to our children and their bereaved families, whom we call Champion Angels and for whom we have decided to keep their memories alive with our Association for Keeping Our Champion Angels Alive et al. because we cannot accept the reality of their death. It is also dedicated to all the people who lost their lives in the earthquake, as well as all the people who survived.

In the dark February, we waited the most for the voices of our children trapped under the rubble. Our mothers returned to the island with the lifeless bodies of their children, and they remarked: “We closed the doors of our houses, the doors of our rooms, and we were buried in darkness. We closed them tightly so that the smell of our children would not go away, and we inhaled it with every breath.” “Light pains may say something, but deep pains are mute”, and “as mothers, our hearts are null and void”. All those remarks were engraved in our memories.

With the desire to remember their pain and allocate a special place for this heartbreaking reality in our cultural memory, we are also publishing the Turkish article written by Asst. Prof. Dr. Bengü Berkmen, the Vice Dean of the Faculty of Arts and Sciences of our University, in the memory of our Champion Angels.

Dr. Erdoğan Gedik and Prof. Dr. Hande Birkalan-Gedik, the editors of the Earthquake Special Issue, made extraordinary efforts in a very challenging and arduous process as we have seen in this disaster. We are grateful to them for their scientific sensitivity and long hours of work during the publication process of the articles. During the days and nights when I accompanied our special issue editors and especially during the last periods when we communicated with our earthquake survivor authors Aylin Eraslan, Fulya Doğruer, Dilar Diken Yücel, Ömer Faruk Yücel and Murat Dalyan Gökhan, I felt that this special issue had achieved its purpose. Of course, we have obtained these results with our existing means and opportunities. Our professors have acted according to scientific obligation and ethical sensitivity, and, they have been a school for everyone contributing to this issue with their experience at every stage. In addition to their students who have sent articles to our special issue, “time” will thank them for the inevitable existence of “remembering”. I convey my deepest respect to them.

Assoc. Prof. Dr. Mihrican Aylanç
Editor